

BİR MÜSLÜMAN OLARAK İSLAM'A HİZMET ETMEK VE BİLGİ İÇİN ÇALIŞMAK

[İslâm'a hizmetin] yayılış sahasını genişletmeyi düşünüyoruz. Sahâbe-i kirâmın sahip olduğu zihniyete sahip olarak dünyanın her yerine Allahu Teâlâ hazretlerinin mesajlarını, şeriatini götürmek istiyoruz. Osmanlı bu vazifeyi siyasi bir görev olarak yüklenmiş, ilk devirlerin çalışmaları çok sâfiyane, çok tatlı, çok sevimli çok içten; Fatih'e kadar olan devre çok net olarak edebiyata aksetmiş ifadeleriyle böyle süzme bal gibi herkes çok nefis bir hâlet-i rûhiye sahibi; Allah'ın dinine yardım etmek konusunda canını vermeye niyet etmiş insanlardan müteşekkil bir kadro var. İçerde ve dışarıda çalışmalar böyle, devletin yöneticileri de bu genel eğitimden payını almışlar, zihniyetleri o.

Mesela Osmanlıların yetiştirdiği en mübarek, en büyük padişahlardan birisi olan Murâd-ı Hüdavendigâr, I. Murat, Orhan Gazi'nin oğlu, Kosova zaferinin kahramanı ve Kosova Ovası-

nın şehidi. İnşallah hayatını incelerseniz göreceksiniz 37 kadar savaş yapmış hepsini kazanmış, dinî tarafı çok kuvvetli bir padişah ve Kosova meydanında haçlı ordusuyla karşı karşıya gelince duasını biliyoruz, diyor ki;

“Yâ Rabbi! Eğer burada şu benim küçük ordumu bu muazzam haçlı ordusu karşısında mağlup ettirirsen artık bu diyarlarda bir daha sana ibadet olunmaz. İslâm gider küfür hakim olur, şirk hakim olur, bu diyarlarda bir daha senin tevhid bayrağın dalgalanmaz. Onun için yâ Rabbi! Küçük de olsa şu orduma muzafferiyet ihsan eyle. Ben bunu kendi şahsım, şân ve şöhretim, menfaatim için yapmıyorum, ordum muzaffer olsun da canım feda olsun, bana şehadet nasip eyle!” diye dua ediyor.

Ve hakikaten de zafer kazanılıyor. Zaferden sonra savaş alanında gezerken Miloş adlı bir Sırp diyor ki; “Ben padişahla görüşmek istiyorum, müslüman olacağım.” gibi bir yalanla padişahın yanına sokulup aniden çıkarttığı bir [zehirli hançerle şehit ediyor.]

Tabii Allah'ın kaderi, bunu biz çok net olarak görüyoruz, savaştan öncesindeki padişahın yaptığı dua ile ilgisi olduğunu da biliyoruz.

Hançerliyor birden, hançer zehirli olduğu için yara iyileşmiyor ve orada, Kosova meydanında şehit oluyor. Kosova'daki zaferin tarihi 10 Ağustos'tur. İnşallah 10 Ağustos'ta burada, Türkiye de çok büyük toplantılar yapalım, bu padişahın hâlet-i rûhiyesi, zihniyeti ve Kosova zaferinin mânası biraz anlaşılın.

Tabii buraya biz şu bakımdan geldik ki Osmanlıların padişahından neferine kadar sâfiyâne, hâlisâne, muhlisâne bir ideal var; Allah'ın dinine yardım etmek, canını feda etmek, şehit olmak. Yani dünya için, saltanat için, mal mülk için savaşa yaşamak ister. Padişah dahi yaşamak istemiyor şehit olmak istiyor. İşte biz bu vazifeyi, bu şuurunu, mü'min olduğumuz için, bu devirde devam ettirecek kadroyuz; İslâm'ı bilen, müslümanlara yardım etmek isteyen, Allah'ın rızasını kazanmayı hedef alan insanlar. Tabii bunun için iyi niyet kâfi gelmiyor.

Fatih Sultan Mehmed Han'ın meziyetlerine bakıldığı zaman hayret etmemek mümkün değil. O kadar çok yabancı dil biliyor; Rumca, Latince, Yunanca, Arapça, Farsça, vesaire vesaire vesaire, bilmem kaç tane dil biliyor. Son

derece güzel yetişmiş, yani icat yapacak, teknik birtakım buluşlar ortaya koyacak kadar o zamanın bilgilerini elde etmiş. Askerî bakımdan büyük bir deha. Küçük yaşından beri yöneticilik içinde pişmiş; Manisa'da Sancakbeyliği yapmış, falanca yerde filanca yerde yanında lalası, hocası mükemmel bir tarzda yetişmiş. Birçok savaflara girmiş kazanmış, orduyu idare etme, savaş heyecanı, vesaireyi biliyor ve İstanbul'u fethederken herkese parmağını ısirtacak bir şeyler yaparak başarıyor bunu. Gemileri karadan öbür tarafa götürüyor, üç ayda Rumeli Hisarı'nı yaptırtıyor, Edirne'den buraya toplar getirtiyor. Şâhî toplar denilen, o zaman için çok muazzam mermiler, güller atan toplar getirtiyor, bunları döktürtüyor, yani o zamana kadar görülmemiş olan işler yaparak başarıyor. Yani o çağın, o zamanın ilmini, tekniğini, irfanını almış bir kimse olarak çalışma yapıyor. Tasavvufî yönü Akşemsetdin ile herkesin bildiği meşhur bir durum.

a. Suni Sınırlarla da Zayıflatılmışız

Bu kalite son zamanlarda bulunamaz olmuş. Devletin başındaki iyi niyetli yöneticiler

iyi insan aradığı zaman, iyi niyetli kimse bulamaz duruma gelmişler. Kıt, eleman kıtlığı var. Buna Osmanlılar kaht-ı ricâl demişler. Kaht, “kıtlık” demek. Kaht ü galâ, “malların kıt olup fiyatının yüksek olması” mânasına bildiğiniz bir tabir. Kaht-ı ricâl, yani “yetişmiş kaliteli er kişi, adam yokluğu, azlığı” mânasına geliyor.

Şimdi biz aynı durumdayız. Yani Osmanlıların iki asırdır kaht-ı ricâlden kıvranan sosyal bünyesi, siyasi bünyesi fevkalade sarsılmış durumda. Düşman Osmanlıyı yenmiş, topraklarını elinden almış, cephelerde geriletmiş, Anadoluya sıkıştırmış orada da yok etmek için hücum etmiş. Nihayet bir son hamle ile şu anda yaşadığımız yerleri şu andaki sınırlarımızla elde tutabilmişiz ama bunun, bu sınırların öbür tarafları da buraları kadar bizim aslında. Yani Antep’in ötesinde Musul’un Antep’ten bir farkı yok. Musul’dan öteye, daha öteki şehirlerin bir farkı yok. Edirne’den öteye Filibe’nin, Vardar Ovasının, Makedonya’nın, Üsküb’ün bir farkı yok. Tamamen İslâmî şehirler ve yapı aynı, bu aynı yapının ortasından bir hudut, tabii olmayan bir hudut geçirilmiş.

Bu mağlubiyetin sonunda olmuş bir şey ve biz bu mağlubiyetten henüz kurtulmuş değiliz, hâlâ darbe yemekle, hâlâ hançerlenmekle meşgulüz. En son misâli Başbağlar hadisesi ki korkunç hıyanetlerle, perde arkası mutabakatlara bir korkunç saldırı ve müthiş katliam aynı şeyin devamı, yani zahirde şöyle veya böyle görünüyor ama değil. Osmanlının mağlubiyetinin Türkiye içindeki hudutlardaki devamı. Şu anda Türkiye'nin birçok yerinde gece seyahat edilemiyor, nöbet tutmadan yaşanamıyor, elinde silah olması lazım. Silah olması da yetmiyor çünkü askerinin elinde bir silah var menzili 1200 metre, düşmanın elinde bir silah var menzili 2000 metre. O menzile kadar gelip askerinin, komutanının karakolundaki kapısındaki hareketi esnasında onu kurşun yağmuruna tutabiliyor. Menzil farkından, silahın üstünlüğü farkından karşınızdaki düşmana bir şey yapamıyorsunuz. İşte bu da tabii teknik ve teknolojik, fennî, ilmî geriliğin nelere sebep olduğunu gösteren hususlar.

Biz bu hengâme ve felaket zinciri içinde ortaya çıkmış bir nesiliz. Terk-i dünyâ eyleyip

sırf âhirete çalışmak istesek bile; namazla, niyazla, tesbihle, zikirle vakit geçirmek istesek bile İslamiyeti sürdürmemiz mümkün değil. Buyursunlar, Bulgaristan'daki müslümanlar İslamiyetlerini sürdürsünler. Buyursunlar, Bosna Hersek'teki müslümanlar İslâm'ı, müslüman oluşlarını sürdürsünler. Sürdüremez duruma düşürülüyor insan yani demek ki ibadetin güzel yapılması hürriyetle beraber olan bir şey.

Tito yıllar önce Yugoslavya'ya ilk geldiği zaman diyor ki; "Karılarınızı, kızlarınızı halk okullarına göndereceksiniz. Başını açacaksınız, şunu yapacaksınız, bunu yapacaksınız." Felaket o zaman başlıyor, yani kendi karısını, kendi kızını komünizm propagandasını alsın diye oraya göndermek zorunda ve İslâm ayaklar altına alınarak felaket o zamandan başlamış. Çünkü İslâm'dan uzaklaştı mı felaket olur, yani bir insanın ölmesi felaket değil, mü'min olarak ölürse, şehadet olursa muazzam bir ikram. Asıl felaket insanın İslâm'dan ayrılması, nesillerin İslâm'dan kopması, bir zamanlar namaz kılan dedelerin torunlarının "Kahrolsun şeriat!" diye bağırması. Felaket bu, bundan

daha büyük bir felaket olamaz. Çünkü o “Kahrolsun şeriat!” diye bağırdığı zaman Allah onu kahredecek, o beldeye felaket yağacak. Buna susan, göz yuman veya gerekli reaksiyonu, tedbiri göstermeyen, almayan insanlar tabii Allah'ın cezasına uğrayacak, vazifeyi yapmadığı için felakete mârüz kalacak. Lut kavminin, Âd ve Semud kavminin felaketi gibi kavme umumi felaket gelecek.

O bakımdan din adamı olmak durumunda olan kimselerin bile dinî bilgilerinin yanı sıra pek çok şeyi bilmesi lazım. Zaten başka milletlerin din adamları da dinî bilgilerin yanında pek çok şeyi biliyorlar. Mesela Japon rahiplerinin bilgileri ve hünelerleri. Deniliyor ki, Uzakdoğu sporları, Kung fu tipi Tekvando, Judo vesaire şeyleri, bunlar, o rahiplerin dinî mekandan çıkmış çalışmaları. Çünkü halk haydut, bunlar da kendilerini korumak durumundalar; “Üç kişiyle beş kişiyle nasıl çarpışır? Sopayla hücum edeni nasıl yener?” vesaire diye yani güya ibadethane olan mahallerinde, manastırlarında talebelerine öğrettikleri işte sabırlı olacaksın, dikkatli olacaksın, atik olacaksın, kuvvetli olacaksın, çalışkan olacaksın, savaş

bileceksin vesaire vesaire vesaire... Mesela Japonların makbul sınıfı Samuraylar aynı şekilde yetiştiriliyorlar.

Avrupalıların rahipleri, Yahudilerin hahamları bir nikâh kıyarken eline bir glob cam küre alıyor şahitlerin, davetlilerin, gelin güveyin karşısında küreyi pat diye yere vuruyor, cam küre şangır şangır parçalanıyor, diyor ki; “Bu cam kürenin parçaları gibi dünyanın her tarafına dağılmış olan yahudiler bu kürenin eski hali gibi bir araya gelmedikçe, bunun için siz çalışmadıkça vebal altındasınız, mesulsünüz vesaire vesaire telkinini yapıyor, o manzara karşısında oraya gelen davetlilerin tüyleri diken diken oluyor.

Bu gün ermenilerin bu hırsının ve hıncının kaynağı kilisesi, yunanlıların hıncının hırsının kaynağı papazları. Kıbrısta gördük Makaryosun neler yaptığını. Ve Arnavutluk’tan bir tane yunan papazı ihraç edildi diye Yunanistan’a hicret etmiş 20 bin arnavutu sınır dışı edip Arnavutluk’a gönderiyor. Yani bir papaz için yunan hükümeti, laik yunan hükümeti neler yapıyor, ne işler yapıyor. Yani din adamlarıyla iç içe, misyonerlerle devlet adamları omuz omuza,

kiliseyle devlet yan yana ve her işin içinde kilise var. Dünyanın en büyük çok uluslu şirketleri kilisenin malı, en büyük sermaye onların elinde, malî güçleri sonsuz, maddî imkanları hadsiz hesapsız. Bunlar bu kadar kalabalık imkanlarıyla, güçleriyle her türlü şeyi yapıyorlar.

Talebeler, Japon talebeler bizim Anadolu'ya gezmeye gelmişler, hepsinin elinde çanta computer. Yani hepsi bilgisayarla geziyor. Çanta şeklinde, küçük, bir defterden biraz daha iri bir şey, hemen olduğu yerde trak açılıp ekrana bilgiler gelebilir şey yapabilir, kendi bilgilerini oraya not alıyorlar filan. Böyle çalışıyorlar, Japonlar, Avrupalılar, Ermeniler, Rumlar, Fransızlar, Almanlar... böyle çalışıyor.

Şimdi biz Allah'ın varlığını birliğini bilen ve Allah'ın yer yüzüne emr-i mâruf nehy-i münker yapsınlar diye, Allah yolunda cihat etsinler diye, hakkı tutup desteklesin hakkı hakim kılsınlar diye gönderdiği Ümmet-i Muhammed olarak, Ümmet-i Muhammed'in de kitabı en iyi bilen, Allah'ın dininin ahkâmını en iyi bilen kadrosu olarak bu karşıımızdaki adamlardan bilgi ve görgü bakımından, teçhizat ve imkân

bakımından daha mahrum olduğumuz takdirde bu milleti kim kurtaracak?

Kendi içinde hainler var, yöneticilerinden hainler var, savunmasını üstlenmiş insanlar içinde hainler var. İranlı şair diyor ki;

شبان بره آن به که دارد نگاه
از آن سگ که با گرگ شد آشنا

*Şobân berre ân bih ki dâred nigâh
Ez ân sek ki bâ görk şod âşinâ.*

“Çoban asıl sürüsünü kurttan değil kurtla dostluk kurmuş köpekten korusun.” diyor. Kurtla âşina olmuş köpekten korusun diyor. Yani kurt geldiği zaman hırlamayan, havlamayan, kurdu kovalamayan, kurtla âşina olmuş bir köpek sürüyü koruyamaz.

*Şobân berre ân bih ki dâred nigâh
Ez ân sek ki bâ görk şod âşinâ.*

b. Esas Vazifemiz Allah'ın Rızasını Kazanmak

Şimdi bu memlekete kim hizmet edecek? Allah'ın emrini kim hakim kılacak? Allah'ın dine kim yardım edecek?

Allah emrediyor; *Bismillâhirrahmânirrahîm.*

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ

*Yâ eyyühellezîne âmenû kûnû ensâral-lahi.*¹ “Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olun.”

[Allah] böyle emrediyor. Bu hizmeti, Allah'ın yardımcısı olmak şerefli vazifesini kim yapacak?

Biz yapacağız, yani mühendisi, doktoru, esnafı, tüccarı, çiftçisi ile Ümmet-i Muhammed. Ama Ümmet-i Muhammedin içinde bir seçkin zümre var, ulema zümresi. Hal ü akd erbâbı dediğimiz, aklı başında, bilgisi yerinde, dini bilen insan.

Hz. Ömer *radıyallahu anh* elinde kırbaç çarşıda pazarda gezer, farzı, haramı, mekruhu, mübahı bilmeyen tüccarı; “Git öğren öyle gel yoksa haram işlem yaparsın. Haram alışveriş yasak, yanlış alışveriş yaparsın.” diye ticaretten men edermiş.

Bir ara İslâm ülkelerinde bu hakim olmuş yani fıkhi bilmeyen, İslâm'ın ahkâmını bilmeyen tüccarı pazara sokmamışlar, alışveriş yap-

---

¹ 61/Saf, 14.

tırtmamışlar. Öğren öyle gel diye imtihan etmişler. Ve başlarında bir esnafların şeyhi bulunmuş, çarşı onun duasıyla açılmış, kontrol onların kontrolünde yürütülmüş, kalite kontrol onlar tarafından yapılmış. Sanayi, el sanatları, ticarî metâ belli bir kalite içinde böyle ihtisap müessesesi, hisbe müessesesi, belediye müessesesi gibi müesseseler ama dini amaçlı, oradaki faaliyetlerin Allah'ın dinine uygunluğunu kontrol ediyor. Böyle yürütülmüş.

Esas vazifemiz Allah'ın rızasını kazanmak. Biz dünyaya imtihan için gelmişiz bu imtihanı kazanmak durumundayız. Bu imtihanı kazanmak için çalışmak durumundayız, bir şeyler yapmak zorundayız. Her şey yapılabilir, önünüzde sonsuz yapılacak iş var; namaz kılabilirsiniz, tesbih çekebilirsiniz, Kur'an ezberleyebilirsiniz, arkadaş ziyaret edebilirsiniz, evin işleriyle meşgul olabilirsiniz, ticaret yapabilirsiniz, seyahat yapabilirsiniz. Binbir türlü iş var. Biz bu işlerin içinde önce dinî amaçlı olanları, Allah'ın rızasına uygun olanları ve efdal olanları ayırıyoruz.

c. Dini İyi Bilmek

Yani nedir *efdalü'l-a'mâl*? Amellerin en faziletlisi hangisi? Sevabı en çok olanı hangisi? öncelikle onları yapalım diye düşünmeliyiz. *Efdal-ü âmâl* içinde de tesiri itibariyle de sevabı çok olan ve muhatabı çok olan işleri yapmaya yönelmeliyiz diye düşünüyoruz. Yani amel güzel olacak, efdal olacak, en faziletli amel olacak, amelden çıkan sonuç çok kimseyi ilgilendirecek yani muhatap çok olacak ve sevap çok olacak.

Böyle bir seçmeye, ayıklamaya mecburuz çünkü milyonlarca işin içinde çok lüzumsuz bir şeyle de uğraşabilir insan, yani karıncalara kimse basmasın diye bir faaliyet gösteriyorsunuz. Bu da bir faaliyet ama karıncaya bassa ne olacak basmasa ne olacak! İslâm gidiyor ortaklıktan!

Onun için dinde fakih olmak, dini iyi bilmek, öncelikli işleri iyi bilmek gerekiyor. Başkaları ne iş yaparsa yapsın bizim de tabii insanlara faydası en çok olan işleri yapmamız, o çeşit amellere yönelmemiz gerekiyor. Biz de bunu, incelediğimiz zaman, insanları irşad etmek olarak görüyoruz. En faziletli iş, sonucu

en geniş olan iş, sevabı en çok olan iş insanları doğru yola irşad etmek. Allah'ın emrini onlara götürmek, öğretmek, onların Allah'ın rızasına uygun yaşayan kullar hâline gelmesini sağlamak.

Tabii bunun için bir dinî bilgi gerekiyor. Yani insan önce dinî bilgiyi bilecek ki başkasına anlatabilsin. Siz bu mesleği seçmiş oluyorsunuz. Biz sizin okuduğunuz enstitüleri, bilimsel bakımdan kardeşlerimiz kuvvetli yetişsin diye açmış bulunuyoruz. Çünkü ben ilahiyat fakültesinde 27 sene hocalık yaptım. İlahiyat fakültesi, imam hatiplerin de üstünde, onların mezunlarını kabul eden bir müessese. Talebemiz olarak karşımıza geldiği için imam hatip talebelerini de gördüm, mezunları da biliyorum. Bu müesseseler gerçek alim yetiştirmeye yetmiyor. Değil talebeleri gerçek alim olmak, hocaları bile gerçek alim olamıyor. O bakımdan bir başka yöntem ve metod ile yetiştirilmesi lazım diye bu enstitüleri kurduk. Dedik ki bu enstitülerde ihtisaslaşma olsun; fıkıh enstitüsü olsun, hadis enstitüsü olsun, tefsir enstitüsü olsun. Bizim dinî tahsili yapmış imam hatip

mezunu, ilahiyat mezunu kardeşlerimiz gelsinler bu ihtisas dalında dört sene daha okusunlar, maaşlarını biz verelim. Yeter ki o konunun âşinası olsunlar, o konuyu bilen, hakikaten bilen insanlar olsunlar.

Ben bugün Ankara İlahiyat Fakültesinde doçentlik imtihanına dinleyici olarak girdiğim tefsir kürsüsü doçenti, şimdi profesördür biliyorum, önünde yazılı âyet-i kerîmeyi doğru okuyamıyor. Yazılı!.. Yani tefsir kürsüsündeki insan Kur'an'ı ezbere bilmeli. Yazılı âyet-i kerîmeyi doğru düzgün okuyamayan, abuk sabuk kekeleyen, şey yapan veya bilmeyen palavracı insan doçent oldu, profesör oldu. Öyle oluyor yani konusunun detayını bilmeden bir konuda tez yapıp doktor oluyor. Bir konuda tez yapıp doçent oluyor. Bir konuda bakıyorsun karşısına profesör olup çıkıyor ama iyi bilmiyor.

Biz istiyoruz ki tefsir ilmine girmişse bir insan o ilmin bütün inceliklerini bilsin. Hadis ilmine girmişse o ilmin artık ehli olsun. Fıkıh ilmine girmişse şöyle onu gayet güzel öğrensin. İşte bunun için bu müesseseleri kurduk.

Tabii bu müesseselerle siz, Allah'ın çok sevdiği, rızasına çok uygun olan dinî ilimleri öğreneceksiniz. Bunları ne kadar kuvvetli öğrenirseniz Ümmet-i Muhammed'e o kadar büyük faydanız olacak.

Arapçanız mükemmel olmalı. Mesela Arapça yazabilmelisiniz, konuşabilmelisiniz, konferans verebilmelisiniz. Bunun için çok çalışmanız lazım. Pratik Arapça öğrenmeniz lazım, radyo dinlemeniz lazım, teyp dinlemeniz lazım, yazmanız lazım, tashih ettirmek lazım. Birbirinizle öyle konuşmanız lazım. Yaz aylarında Arap ülkelerine gidip biraz kulak dolgunluğu, orada pratiği almanız lazım filan.

Dinî bilgileri öğreneceksiniz, dinî bilgilerinizin yanı sıra bir din adamı olduğunuz zaman gittiğiniz yerde yapacağınız Allah'ın rızasına uygun kültürel ve sosyal ve daha başka çalışmalarını mükemmel yürütebilmeniz için, bizim hasmımız olan ermenilerin, sırpların, yunanlıların, rusların, romenlerin neyse melânetlerini, mefsedetlerini bilip onlara karşı tedbirleri ortaya koyabilmeniz için daha başka bilgilerle de mücehhez olmanız gerekiyor. Ve lider olmak neleri gerektiriyorsa, ne

gibi bilgilere sahip olmak gerektiriyorsa, yönetim bilgileri, onları öğrenmeniz gerekiyor. Yani gece gündüz durmayıp çalışmanız gerekiyor, okumanız gerekiyor, bilimsel metodu kavramanız ve hayatınıza, içinize sindirmeniz gerekiyor. Her şeyi şöyle ele aldığınız zaman başından sonuna götürebilecek, çözebilecek bir hâle gelmeniz gerekiyor. Tabii böyle bir hâle bazen üniversitedeki hocalar bile gelemiyorlar. Doçent oluyor, profesör oluyor ama klasik, önüne dosyayı koyup, oradan okuyup dersini anlatan, ondan sonra da kalkıp giden mütekebbir alimler. Ama o kadar, yani fos, bir şey yok.

Böyle olmamalı. Gerçekten Allah'ın dinine mükemmel bir tarzda hizmet edecek, insanlara faydalı olacak, insanlar arasında tutulan, sevilen, toplumda yeri olan, valiye, kaymakama, mebusa, bakana söz söyleyebilen, yol gösterebilen insanlar olmak lazım. Böyle insanların mevcut olması lazım bir ülkede ki yönetim iyiye gitsin veya böyle insanların yönetimi ele alması lazım ki memleket hayra yönel sin. O halde kardeşlerimizin çok güzel yetişmesi gerekiyor.

İşte bu bakımdan enstitüleri kurduk, bu bakımdan enstitülerin talebelerini böyle bir kursa çağırdık. Böyle bir kursta şimdiye kadar alışmış oldukları bilgilerin dışında bazı bilgileri de almalarını, şuurlanmalarını; görevlerinin, fonksiyonlarının, misyonlarının ne olduğunu kavramalarını; bizim içimize düşmüş olan ateşin onların da içine düşmesini, onların da o dert ile dertlenmesini, onların da o aşk ve şevk ile çalışmalarını sağlamak için bu kursu tertip etmiş bulunuyoruz.

Bunu daha önce birkaç defa daha denedik ama acı tecrübeler oldu. Yani bir insanı, fakülteden mezun olduktan sonra dışarıda alacağı maaştan daha çok maaş vererek, 4, 5, 6 sene iyi yetişsin diye, bilgileri iyi anlasın, kavrasın ve İslâm'a iyi hizmet etsin diye yetiştiriyorsunuz sonra şairin;

Anneler büyütür el alır gider.

Tomurcuk açılır sel alır gider.

Bütün ümitleri yel alır gider.

dediği gibi bir sonuç alamadık.

Biz bu projeyi yani kaliteli alim yetiştirip, yurt içi ve yurt dışı, ihtiyaç olan yerlere göndermeyi çok seneler önce denedik, başlattık.

İlk enstitünün kuruluşu hatırlayan var mı? 1985, buradaki hadis enstitüsü. 1985-1993, sekiz sene olmuş ama sekiz senede umduğumuz şeyi sağlayamadık. Tabii bu bir vefasızlıktır. Biz yapılan çalışmaları şahsımız için yapmıyoruz. Yaptığımız çalışmaları Allah rızası için Allah'ın dinine hizmet olsun diye yapıyoruz. Ve bugün milletlerin bile tek başına bir şey yapamadığını, ittifaklar kurarak, beraber çalışarak, şirketlerin bile tek başına bir şey yapamadığını, bir Alman firmasının gidip bir İspanyol firmasıyla birleştiğini, bir İtalyan firmasının gidip bir Fransız firmasıyla birleştiğini, mesela Almanların Wolksvagen'inin gelip Skoda tesislerini aldığını, Ingolstadt'taki Audi tesislerini aldığını, böyle bir büyük şey meydana getirdiğini, daha büyük kuruluşlar meydana getirdiğini görüyoruz. Yani başarı için daha da büyümek, başarı için daha da büyümek gibi bir çalışma tarzında hareket ettiklerini ve kıyasıya bir mücadelenin devam ettiğini, bu mücadelede bazı dev firmaların gümbür gümbür yıkıldığını, bazı devletlerin iflas noktasına geldiğini, bazılarının da üste çıktığını görüyoruz.

Mesela üste çıkan devletlerden birisi Japonlar. Halbuki İkinci Cihan Harbinde Amerikalılara teknik gerilikleri, ilmî gerilikleri dolayısıyla mağlup olmuşlardı, istilaya uğramışlardı. Japon İmparatoru, iki tane atom bombası Hiroşima ve Nagazakiye atıldıktan sonra, çıkıp milletine hitaben; “Amerikalılara kayıtsız şartsız teslim oluyoruz. Maalesef savaşta bu noktaya gelindi ama savaş şimdi başlıyor.” demişti. O ölen eski imparator Hirohito.

Japonya Amerikanın esareti altına girdikten sonra mücadelesine devam etti ve bugün Amerika’yı sarsan, Avrupa’yı sarsan bir büyük güç haline geldi. Sanayileşmesini sağladı, dünyanın G7 dediğimiz gelişmiş yedi ülkesinden birisi durumuna geldi, parasını kurtardı, ekonomisini geliştirdi, dev bir ekonomik güç elde etti, halen de devam ediyor.

Nasıl sağlıyor bunu?

Gece gündüz çalışarak, çok fedakarca çalışarak ve hasımlarından her gün mutlaka 4-5 saat daha fazla çalışarak.

Bu cihandaki kıyasıya mücadeleyi dış ülkeler arasında gördükten sonra şimdi bizim

[halimize] bakıyorum; bizde de tatiller, eğlen-celer, zevkler, keyifler, lüküsler, gösteriş-ler... Beş milyara nişan yapıyor; “Mütevazi bir nişan, ne var bunda?” diyor. Beş milyara nişan yapıyor ve bunda ne var diyor. Böyle bir çılgın [gidiş...] Tabii aşağıdakiler de onu model ola-rak alıyor.

O bakımdan Allah'ın dinine hizmetin çok karmaşık bir sistem gerektirdiğini bugün anla-mış bulunuyoruz. Bunu başka yerler anlayamı-yor, yani klasik usullerle gidiyorlar, yetersiz, vasıfsız elemanlar ortaya çıkıyor. Onlar da da-vayı yüzüne gözüne bulaştırıyor, hem Tür-kiye’de hem başka İslâm ülkelerinde bir şey sağlayamıyor. Hangi ülkeye gitseniz orada yü-reğiniz parçalanıyor; Pakistan’a gidiyorsunuz öyle, Mısır’a gidiyorsunuz öyle, daha başka gördüğüm ülkelerde öyle.

Demek ki şu anda İslâm ümmeti dediğimiz zaman çağı anlayamamış, mağlubiyetini sebe-bini tahlil edememiş, mağlubiyetten kurtul-mak ve galibiyete geçmek ve düşmana yetiş-mek ve onu durdurabilmek için gerekli çalış-maların neler olduğunu anlayamamış bir üm-

met var ve her yerde hasımlarından tokat yiyor; Saddam Hüseyin gibi, Kaddafi gibi, daha başka ülkelerde olduğu gibi. Devamlı teknolojik geriliği, sosyal perişanlığı, kültürel eksikliği dolayısıyla düşmandan tokat yiyen, horlanan, ezilen bir ümmetin kurtarılması vazifesi var üzerinizde. Bu vazifeyi yapmak için de organize olmak, bilgili olmak ve iş birliği içinde çalışmak gerekiyor. Bunu pek çok kimse anlayamamış durumda. O halde anlayan insanların iş birliği yaparak bu zinciri kırması lazım, bu baidreden kurtulması lazım, bu felaketten sıyrılması lazım, bu ummandan sâhil-i selâmete çıkması lazım.

Onun için sizin bu seminerdeki çalışmalarınız ve hayat boyu sürdürülecek olan başarılarınız, çalışmalarınız tabii Allah'ın rızasına uygun çalışmalar olabilir, Allah rızası için olunca öğrenmek ve öğretmek. Ama sadece sizin şahsî kazancınızı sağlayan bir çalışma değildir, sadece sizin kendiniz için olan bir çalışma değildir Ümmet-i Muhammed'in kurtulması buna bağlıdır, Ümmet-i Muhammed'in selameti buna bağlıdır, müslümanların izzeti buna bağ-

lıdır, zaferi galebesi buna bağıdır. O bakım-
dan âdeta beş küsur milyarlık dünya nüfusunun
beşte birine sahip olan, bir milyardan fazla nü-
fusu olan müslüman âleminin, İslâm aleminin
yükü siz ve sizin gibi insanların omuzları üye-
rindedir.

Bu sadece Türkiye'nin kalkınması mese-
lesi de değildir, Türkiye'nin kurtulması kurta-
rılması meselesi de değildir bütün cihanın kur-
tarılması meselesidir ve bütün cihanda hizmet
vardır ve bütün cihana yönelik hizmetler yap-
mak gerekmektedir.

d. Güzel Hizmetler İçin İhtisas, Yöntem ve İşbirliğinden Önce Olması Gereken Şey

Bu hizmetlerin yapılabilmesi için insanla-
rın bir takım güzel vasıflara sahip olması gere-
kiyor. Bu güzel vasıfların insana kazandırılması
tasavvufla olur. Tasavvuf insana güzel ahlâkı
kazandırmak içindir. Tasavvuf insana dinin ih-
laslı, takvalı, rızâ-i bâriye uygun yaşanması
hâlet-i rûhiyesini kazandıran bir eğitimidir, di-
nin özüdür, Resûlullah Efendimiz'in halidir, ya-
şamıdır, yaşam tarzıdır, ruh yapısıdır, kalp ya-

pıdır. Onun için bu güzel sıfatlara sahip olmadan insanların güzel hizmet yapamayacağı ispat edilmiş olduğundan insanların bu ruh eğitimi alması lazımdır.

Bu gün Türkiye’de mühendislik eğitimi almış insanlar var, politik eğitim almış insanlar var, yurtdışında doktora yapmış insanlar var ama bunlar bize faydalı çalışmalar yapmıyorlar bizi hançerliyorlar, bizim aleyhimize çalışıyorlar, memleketlerinin aleyhinde çalışıyorlar. Yani ihtisasını, bilgisini, görgüsünü milletin, ümmetin lehine kullanmıyor; ahlakî zaafı dolayısıyla, kafasının çarpıklığı, gönlünün karalığı dolayısıyla tamamen ters bir insan olarak yetişmiş ve Amerika’ya hizmet ediyor, Avrupa’ya hizmet ediyor. Girmiş mason teşkilatına veyahut Amerika’nın verdiği ödüllere, maaşlara, ikramiyelere, gizli bağışlara belini bağlamış, sırtını oraya dayamış; Türkiye’nin içinde Türkiye’nin nimetlerinden faydalanıp Türkiye’nin aleyhine çalışıyor.

Demek ki ihtisas sahibi olmak, bilgi sahibi olmak yetmiyor, bilginin bir kalbiselim sahibinde olması lazım. Yani gönlü hastalıklardan salim olan insanlarda olması lazım, akliselim

sahibi insanlarda olması lazım, hissiselim sahibi insanlarda olması lazım, zevkiselim sahibi insanlarda olması lazım. Onlarda olmadığı zaman Konfiçyüs'ün dediği bir durum ortaya geliyor; kaplan kanat takmış gibi oluyor. Kanatsız olan bir kaplan nihayet insanı ayaklarının sürati kadar bir süratle kovalar, insan ondan kurtulabilirse kurtulur kaçır ama kaplanın bir de kanadı olursa, uçarak muazzam bir süratle giderse o zaman zararı, mazarratı, mefsedeti çok daha fazla olur.

Onun için bir insanın tasavvuf eğitimi alması lazım. Bizi başka insanlardan ayıran en önemli noktalardan birisi bu konuyu anlamış olmamızdır. Yani elemanın ruh yapısı, gönül yapısı istenilen durumda olmadığı zaman ondan verim alınamıyor, ahlakı iyi olmadığı zaman ondan verim alınamıyor; rüşvet yiyor, haram yiyor, memleketi satıyor. Bir çok insanın zararına olsa bile kendisinin şahsi menfaatini ön planda tutuyor, bir sarı Mercedes'e sahip olacağım diye milyarları Avrupa'ya kaçırarak kararlara imza atıyor, bir rüşvete memleket ne olursa olsun aldırıyor şey yapıyor.

Demek ki insanların, yetişen, özlenen beklediğimiz kadronun ahlâk yapısı, gönül yapısı, ruh terbiyesi, Allah korkusu, ihlâs, fedâkarlık, vefakârlık, sadâkat gibi gözle görülmeyen ama çok önemli olan bir takım vasıflara sahip olması lazım, bu da bir ahlâk eğitimiyle mümkün olur. Ahlak eğitimi diyoruz ama tasavvuf eğitimi deyince insanlar hop oturup hop kalkıyor. Ahlak eğitimini Cahit Tanyol da kabul ediyor, tamam. Sosyalist komünist bir profesör. İslâm düşmanı, İslâm'a saldıran bir adam. Tamam diyor, ahlâk eğitimi olmalı.

Nasıl olmalı?

Sokrates'in laik yani dine dayanmayan ahlâkı olmalı. Yani insan özel hayatında hem homoseksüel olabilir hem de devletin kanunlarına saygılı olarak ahlaklı olabilir. Meşhur şeyini söylüyorlar, "Seni kaçırırım." demişler Sokrates'e, o da kanun kendisini mahkûm ettiği için kanuna karşı gelmemek için kaçmamış. Ama kanun ona haksız mahkum ediyor, yani kanun olması yeterli değil ki, kanunun adaletli olması lazım, Allah rızasına uygun olması lazım. Bu ahlâkı şey yapıyor. Çünkü bu devletin işine geliyor, yani bir takım insanlar

bir takım kararlar çıkartacak, ondan sonra herkes gözü kapalı onu uygulayacak.

Ama kararı yanlış çıkartmışsa ne olacak? Onun incelenmesi, şey yapılması nasıl olacak?

e. Gerçek Ahlakı Tesis Etmek İçin Müesseseler Kurmalıyız, Şahsen Çalışmalıyız

Ahlakta herkes var, herkes basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiş, imzayı atmış ama öyle korkunç yazılar, resimler çıkıyor ki gazetelerde, hani nerede basın yasası, ahlâk yasası?

Demek ki ahlakta herkes var ama aslında ahlâk herkeste yok. Ahlak olsun diyen insanların, imza atmış insanların davranışlarında ahlâk yok. O halde ahlâk laf demek değildir, sözden ibaret değildir insanın davranış biçimidir. Davranış biçimine intikal etmemiş. O halde ahlakın insanın davranışına intikal etmesi, hâli olması lazım, insan hal olarak ahlâkî davranması lazım.

İşte bu eğitimi verecek başka müessese yok. Üniversiteye geldiniz, biz üniversiteyi bitirdik, üniversitede 20 sene hocalık yaptık ve

biliyoruz, Türkiye'nin hiçbir yerinde ahlâk eğitimi yok. Belki Beko'nun, bilmem Alarko'nun müesseselerinde iş adamlarının daha başarılı olması için bir takım kurslar veriliyor ve bazı şeylerden bahsediliyordur; iş ahlâkı vesaire vesaire filan diye ama onların da esas itibarıyla amaçları, meseleleri çözümlenmeleri onlar da ahlaksız. Gidiyor devlet adamlarını kandırıyor, boğazın yasak olan yerinde müsaade alıyor, belediyecileri kandırıyor bir koruyu tahrip ediyor bina yapıyor.

Yani bunun ahlâk neresinde?

Koç gidiyor falancayı filancaya filancaya halledip, tatmin edip taviz kopartıyor kredi kopartıyor. Bir yolun geçiş yerininin planını önceden elde edip yolun kenarlarında arsalari köylüden çok ucuz fiyata alıp oralarda müesseseler yapıp çok büyük karlar sağlıyor. Bunlar ahlâkî değil ki! Ahlak eğitimi yok.

Ahlakın eğitimi, kaynağı din olduğu için dinî bir yapıda olması lazım. Japonya bunu dinî bir yapıya dayandırmış. Adam Japon imanı ile Japon ahlakına öyle sarılmış. Bankalarda bile kendi dinlerinin telkini var. Adamlar bütün dünyayı dolaşıyorlar ama kendi kültürlerine,

dinlerine sımsıkı bağılı durumdalar. Avrupa da ahlâkını kiliseye dayamıştır, ahlâkî davranış varsa kilisedendir. Amerika'nın içinde kendi milletine karşı davranışlarında polisin, hakim fazileti varsa bunun kaynağı kilisedir, kilise eğitimidir ama İslâm ülkelerinde ahlâkı veren müessese olan tasavvuf ve tarikat ve tekke horlanmış, sistemli bir şekilde gözden düşürülmeye çalışılmış, karalanmıştır. Bir başka müessese de yoktur. Onun için ne din adamında ahlâk var ne de başka bir insanda.

Dün bir arkadaş anlatıyor bana, “Filanca adamın yanına gittim.” diyor. Adam bir grubun başında, sivri külahlı, koca kavuklu bir grup.

Mehmed Zahid Efendiyi tanır mıydınız efendim? [diye soruyor.]

“Tanırdım. Ziyaretine gittiğim zaman beni orada konuşturmuştu.” diyor.

Yani Mehmed Zahid Efendi bile bana hürmet ve itibar ederdi de camisinde beni konuşturmuştu demek istiyor. Mehmed Zahid Efendi'yi şey yapmıyor kendini methediyor, netice itibariyle “Ben” diyor. Halbuki sahte bir herif olduğunu, hocamızın onun hakkındaki sö-

zünü biliyorum, halini, hocamızın kanaatini biliyorum. Yalan! Ve kendisini, ben'ini tatmin için söylenmiş bir söz. Halbuki bu adam din adamı geçiniyor.

“E filanca şahıs şeyh.” diyorlar.

Aa onu çömezliğinden tanırım diyor. Yani bu bey çok yüksek, ötekiler hepsi alçak, bu onları tanıyor tepeden bakıyor hepsine, etrafındakiler de gülüyorlar.

Efendim falanca?

İşte o falanca şöyledir böyledir, gıybet yapıyor. Gıybet yapıyor ötekiler, etrafındakiler gülüyorlar.

E bu adamın kendisine hayrı yok ki bunlar Allah'ın haram kıldığı şeyleri bilmezler mi?

Gıybet yapılmayacak, dedikodu yapılmayacak, kibir olmayacak, kendini beğenmişlik, ucub olmayacak. Bunlar tasavvuf. Bu tasavvuf büyüğü geçiniyor, kendisini en büyük sanıyor ve kimseyi beğenmiyor, herkesi kötülüyor ama kendisinin sergilediği hal ve tavır tamamen tasavvufun mezmum huylar, ahlâk-ı rezîle dediği şeyler.

Kendisinin üzerine hepsi koleksiyon toplanmış ama bu neden?

Yani ahlaksızlık, gevşeklik, bozukluk din müesseselerine kadar girmiş, camiye kadar girmiş, imama kadar gelmiş, müezzine kadar, müftüye kadar gelmiş.

Geçen haftalar bazı şehirleri gezdim orada bana ziyarete gelen şahıslar şeyden, oranın, beldenin müftüsünden şikâyet ettiler. Yani İslâmî çalışmalara köstek olduğunu, kravattıyla, fötr şapkasıyla acayip bir tavır sergilediğini anlattılar. Yani bu müftü, o beldenin imamlarının, müezzinlerinin, vaizlerinin yönlendiricisi, yöneticisi olan bir insan. Demek ki ahlâk zaafı, ahlaksızlık müesseselerimizin, İslâmî müesseselerimizin içine girmiş.

E bunları kim tasfiye edecek, kim not alacak, tezkiye edecek, hatalarını düzeltecek, doğrusunu ortaya koyacak?

Devlet yapmıyor, yapamıyor. Özellikle devletin başka amaçları olabiliyor. Özellikle devletin, siyasetin avucu içinde, buyruğu altında, yumruğu altında olan müesseselerden, dinî teşkilatlardan İslâm'ın istediği kararlar değil de onların istediği kararlar çıkıyor. Yukarıdan;

“Türk Hava Kurumu’na fitre ve zekatlarınızı verin.” [deniliyor.]

E kitaplarımız ne diyor?

Hanefi fıkhına göre fitre ve zekât kime verilir?

Kuruma verilir mi?

Camiye verilir mi?

Ölüye verilir mi?

Verilemez. Minare yapılamaz, cami yapılamaz, ölü teçhiz ve tekvin edilemez çünkü temlik şartı var. Yani fıkhımız öyle diyor, o “Fitre ve zekatlarınızı Türk Hava Kurumu’na veriniz.” [diyor,] zarflar dağıtılıyor, bekçiler koşturuluyor ve camilerden hatipler bilmem şöyle olsun böyle olsun diye söz söylüyorlar.

E dinin emri?

Yukardan böyle oluyor. Türk Hava Kurumu’da sonra paraşütle atlama eğitimleriyle vesaireyle Deniz Gezmiş’i yetiştiriyor, anarşist yetiştiriyor. Yani kurban derilerini zorla zorbalıkla alarak fitre ve zekatları fakirin hakkı olan şeyleri zorla alarak çeşitli yanlış işler yapıyor.

Neden?

Çünkü devlet dinin patronu, din devletin hizmetinde.

Bu sistem?

Bu sistem laiklik bile değildir, yani bunların laiklik dediği değildir. Laiklikte dinî müesseseler hürdür. Mesela Amerika’da laiklik olduğu için kilise hürdür, hükümete bağlı değildir. Fransa’da bağlı değildir, Almanya’da bağlı değildir ama Türkiye’de din devlete bağlıdır. Vali içki içer, masondur, namaza gelmez ama vâizin âmiridir, müftünün âmiridir. Onun terfiinde, şeyinde imza atar veya verdiği vaazdan dolayı ceza verir. Bir genelev kadınının aleyhinde konuştu diye vâize ceza verir. Halbuki onun konuşması normaldir. Faizin aleyhinde konuştu diye ceza verir.

Yani Türkiye’de dinî, teokratik devlet yok, laik devlet de yok; dinin patronu olan ve dine hakim olan, dini kullanan, dini istismar eden bir müessese ve çalışma ve şekil var. Bunu Ordünaryüs profesör Ali Fuat Başgil *Din ve Laiklik* kitabında dile getiriyor; “Hiç olmazsa hürriyet verin!” diyor, yani laikseniz hiç olmazsa dini müesseseye hürriyet verin. Yani müftü, vâiz, din adamı hiç olmazsa hür olsun, maaş vesaire filan bakımından bağımlı olmasın demek istiyor.

Tabii bir sürü kusur var ortada. Bakıyorsunuz devletin istihbarat ajanı olan adam müftü olarak bir makama oturmuş.

E sen istihbaratçıysan istihbarat teşkilatında çalış. Niye diyanet teşkilatında çalışıyorsun?

O zaman dinî müessese dejenere oluyor.

Dindarlık, hâlisâne dindarlık nerede yaşanacak, nerede öğrenecek, nerede öğretilecek, kim koruyacak, Allah'ın dininin kim hamisi olacak?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ

*Yâ eyyühellezîne âmenû kûnû ensâralahi.*² “Allah'ın dinine yardımcı olun ey iman edenler!”

Biz nasıl yardım edeceğiz, mü'miniz işte biz?

Yâ eyyühellezîne âmenû deyince bize deniliyor. Biz Allah'ın dinine nasıl yardım edeceğiz?

O halde müessese kuracağız, şahsen çalışacağız, maaş almadan çalışacağız, fîsebîlillah çalışacağız, özel olarak çalışacağız, bunun

---

² 61/Saf, 14.

başka bir çaresi yok. Yani bu muhakemenin, söylediğim şeylerin dışında bir şey varsa onu yapalım ama yok, şekil bu.

Cami yaptırıyorsunuz, camiyi ben yaptırmışım, kendi kurduğum kooperatifte kendi camimde ben konuşamıyorum, konuştuğum zaman şikayet mevzuu oluyor. Bir imam tayin ediliyor, benim aleyhimde konuşma yapıyor mesela.

O zaman ben ne diye cami yapıpta kendi aleyhime karşı tarafa vereyim?

O zaman kendim doğrudan doğruya, hiç olmazsa fitneyle fesatla meşgul olmayan bir müessese yaparım onu çalıştırırım.

O bakımdan çok dertliyiz. Siz bu dertlerin bir kısmını belki biliyorsunuz, belki hepsini biliyorsunuz, belki benim bilmediğim daha başka şeyleri biliyorsunuz ama bunun çözümü için Allah'tan korkan takvâ ehli bir kadro lazım.

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

*Veltekün minküm ümmetün yed'ûne ile'l-hayri ve ye'mürûne bi'l-mârufi ve yehnevne ani'l-münker*³ emrinin istediği vasıfta bir grup insan olması lazım. İşte bir avuç genç olarak siz bu mânada böyle bir kursa çağrılmış bulunuyorsunuz.

Küçük bir müessese değiliz, bir basit kuruluş değiliz. Elhamdülillah dostumuz düşmanımız bilir ki milyonlarca ihvânımız, kardeşimiz var, müesseselerimiz var, çok kaliteli münevver elemanlarımız var ama her yerde şey sıkıntısı çekiyoruz. “Hocam.” diyorlar, “Falanca şehirdeyiz.” Geliyorlar; “Bizi derleyip toparlayacak, bize dinimizi öğretecek, bize liderlik edecek, bizim sosyal kültürel faaliyetlerimizi götürecek kaliteli bir eleman istiyoruz, bir hanım bir bey, bir karıkoca istiyoruz.” filan diyorlar. Her yerden bu ihtiyaç geliyor. O kardeşimiz oraya gidecek, yani *lâ teşbih ve lâ temsil* kilisenin kutuplara, eskimoların arasına, Afrika'ya kabilelerin içine, Türkiye'ye, İslâm ülkelerine vesaireye gönderdiği görevli

---

³ 3/Âl-i İmrân, 104.

insanlar gibi. Vali uğurluyor, reisicumhur uğurluyor onları, ellerini öpüyor; “Siz Hz. İsa'nın dinini yaymak için, kutsal bir görev görmek için gidiyorsunuz.” diye vali elini öpüyor, merasim yapılıyor. Herkesin üstünde itibarı var.

Böyle insanlar lazım bize de. Yani bunu bir derviş, Allah rızası için çalışan bir kimse, şeyhi, “Git, Midilli adasına çalış.” demiş. İşte burada Abdülehad-i Nûrî hazretleri var, iki sokak yukarda türbesi var. Çok büyük bir zât-ı muhterem. Midilli adasına gitmiş müridi, fevkalade güzel çalışmalar yapmış, son derece başarılı, son derece güzel neticeler almış. Tabii kaç sene hizmet ettiyse dönüp geliyor; “Aferin, ahsente, güzel yaptın, Allah razı olsun.” diye şeyhi dua ediyor. Yani biz bu hizmetleri tarih boyunca bu yolla yapmışız.

Şimdi bizim kurduğumuz eski kadroda[n bazıları;] “Ben Allah'ın dinine hizmet edeceğim, tekkeye şey yapmam, [hizmet etmem].” dedi.

Tekke nereye hizmet ediyor?

Sen tekkeden ayrı gittiğin zaman Allah'ın dinine nasıl hizmet edeceksin?

Sen bir kere vefa borcunu ödememişsin. Sen bu çalışmaların nasıl olacağını başında konuşmadık mı?

Yetişeceksin, hizmete gideceksin, Allah rızası için çalışacaksın demedik mi?

E niye o ilk pazarlığı bozuyorsun?

İhtiyaç var. Yani herkes İstanbul'da oturmayı ister, herkes baklava börek yemeyi ister ama ihtiyaç var. Ben Anadolu'nun her yerine gidiyorum, her yerden yüzlerce her gün telefon geliyor; "Hocam bize gelin. Gelmediniz, üç sene oldu beş sene oldu..."

f. Allah'ın Dinini Yaymak İçin Konferanslar Vermeyi Öğreneceksiniz

Ne yapayım?

Herkes diyor ki; "Hocam, bir sempozyum yapalım, bir konferans tertipleylim ilan edelim. Ne olur lütfen gelin bir konuşma yapın!"

İyi ama ben yetişemiyorum. Yetişemez bir insan, yani bu bir kadro işi, herkesin yapması lazım.

Onun için konferans vermeyi öğreneceksiniz, çeşitli sosyal konuları halka tatlı tatlı an-

latmayı öğreneceksiniz, beğendirecek vasıfları, güzel konuşma tarzını, üslubunu öğreneceksiniz. Bir güzel not defteriniz olacak şiirleri yazacaksınız, atasözlerini yazacaksınız, halk deyimlerini yazacaksınız. Sohbetinizin tesirli olması için kurslara gideceksiniz, kompozisyon, hitabet, kitabet çalışmaları yapacaksınız. Zor iş. Güzel yetiştireceksiniz kendinizi ve Allah'ın kullarını cehennem yolundan cennet yoluna çevirmeye, yanmaktan Allah'ın ikramına, rızasına ermesine, o yola girmesine gayret edeceksiniz, çalışacaksınız.

Çok önemli bir iş, çok sevaplı bir iş, çok uzun bir iş. Bir insanın yetiştirilmesi zordur ama çok faydalı bir iş. Bir insanı iyi yetiştirdiğiniz zaman asırlar boyu devam edecek olan bir hayrın fidanını dikmiş oluyorsunuz. Düşünün ki İmam Gazzâlî'yi yetiştiren hocalar ne kadar büyük sevap alıyorlar. İmam Gazzâlî'yi yetiştirmişler, İmam Gazzâlî de yirminci yüzyıla kadar, onbirinci yüzyıldan yirminci yüzyıla kadar bütün İslâm ülkelerinde okunmuş eserleri. Hâlâ okunuyor, hâlâ seviliyor; “*İhyâ*”da şöyle denir, *el-Munkız mine'd-Dalâl*'de böyle denir, *Eyyühe'l-Veled*'de şöyle denir, bilmem

Iktisat fi'l-İtikat'ta şöyle denir, her yerde İmam Gazzâlî konuşuluyor; felsefede, fıkhıta, kelamda, tasavvufta vesairede konuşuluyor.

Şimdi böyle bir alim yalnız kendi çağı içinde, zamanı içinde kalmıyor kıyamete kadar Ümmet-i Muhammed'e fayda sağlayan bir hayır kaynağı oluyor. E böyle bir elamanı yetiştiren bir hocanın sevabını düşünün. Bu elemanın kendisinin sevabını düşünün. Ölmüş, kabrinde ama defter-i âmâline sevaplar yazılıp duruyor. İşte bizim idealimiz bu. Biz böyle istiyoruz, yani öldükten sonrada defter-i âmâlimize sevaplar yazılmaya devam etsin. Sadakayı cariyeye peşindeyiz; cereyan eden, hayrı devam eden, sevabı devam eden hayırlar bırakmak peşindeyiz, küçük şeylerle oyalanmak istemiyoruz.

g. Gül Yetiştirmek Güzel ama Ebedi Gül Yetiştirmek En Güzeli

Bir hocaefendiden bahsediyorlar o da hoşuma gidiyor. Çengelköy'de hattatmış, nakkaşmış, müzehhib imiş, vesaire... Üçyüz tane gül yetiştirmiş yani bahçesinde 300 çeşit gül varmış, Latince adlarıyla hepsini biliyormuş; sarı gül, pembe gül, sarmaşık gül, bilmem ne

bilmem ne 300. Kolay değil 300 rakamı, kolayca şey değil.

E bu bir emek sarf etmeyi gerektiriyor. Ben de gül yetiştiririm ve severim, çiçekle meşgul olmak güzel ama ben eleman yetiştirmek istiyorum. Çünkü güller solar ama iyi yetişmiş elemanlar, İmam Gazzâlî gibi, faydası kıyamete kadar devam eder.

Onun için çalışmalarınızın çok önemli olduğunu tekrar vurgulamak istiyorum.

Allah gayretinizi ziyade eylesin. Zihninizi açık eylesin. Feyzinizi, ilminizi, irfanınızı çok eylesin. Allah'ın istediği bilgilerle ulemâ-i râsihînden olarak, ârifîn-i vâsılînden olarak yetişmenizi, dinde fakih olmanızı Mevlam nasip eylesin. Hakkı Hak olarak görüp ona uymanızı nasip eylesin. Batılın bâtıl olduğunu şıp diye tefrik edip anlayıp batıldan korunmayı ve başkalarını da korumayı, korundurmayı nasip eylesin. Ömrünüzü rızasına uygun geçirmenizi nasip eylesin. Hıfz u himâyesinde dâim eylesin. Zihninizi, kalbinizi, vücudunuzu, sıhhatinizi, malınızı, bedeninizi, ailenizi, çevrenizi her çeşit maddî mânevî, semavî aradî âfetler-

den korusun. Yolunda dâim zikrinde kâim eylesin. Allah'ın rızasına uygun bir ömür geçirip huzuruna sevdiği razı olduğu bir kul olarak çıkmamızı nasip eylesin. Yaptığınız hayırların çok semereli, verimli olmasını nasip eylesin. Çalışmalarınızın dairesinin çok geniş olmasını ve İslâm'ın bu çalışmalardan elde ettiği kazançların çok muazzam olmasını nasip eylesin. Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin. İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin.

Bi-hürmeti habîbihî Muhammedi[ni]'l-Mustafâ ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.]

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
21 Muharrem 1414 / 11.07.1993
Eyüp/ İstanbul

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

